

ЗАКОН

О ТРГОВИНИ

І ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се: услови за обављање трговине и облици трговине, услови за обављање трговинских услуга, начин образовања цијена, трговачка евиденција, нарушавање конкуренције, забрана ограничавања тржишта, привремене мјере ограничења тржишта, надзор, казнене одредбе, као и друга питања од значаја за обављање трговине на територији Републике Српске.

Члан 2.

(1) Под трговином у смислу овог закона сматрају се куповина и продаја робе и обављање трговинских услуга на тржишту Републике Српске.

(2) Трговином се могу бавити правна лица и физичка лица (предузетници) која су регистрована за обављање те дјелатности (у даљем тексту: трговац).

(3) Одредбе овог закона примјењују се и на:

а) правна и физичка лица регистрована за обављање дјелатности производње и обављања услуга, када своје производе и услуге продају на тржишту,

б) физичка лица која се баве пољопривредном производњом када своје пољопривредне производе продају на тржишту,

в) физичка лица која се баве занатском дјелатношћу, као и лица која обављају дјелатност личним радом када своје производе продају на тржишту,

г) физичка лица која на основу уговора са трговцем, обављају за трговца трговину на мало изван продавнице,

д) удружења грађана, када ради остваривања својих задатака у складу са одредбама свога статута продају одређену робу.

Члан 3.

(1) Трговина се обавља слободно под једнаким условима за све трговце у складу са законом, добрим пословним обичајима, начелима лојалне конкуренције и трговачким правилима, односно узансама.

(2) Роба која се ставља у промет мора бити у складу са стандардима, техничким нормативима и квалитативним нормама прописаним или признатим као услов за

њихово стављање у промет или употребу на тржишту Републике Српске, односно Босне и Херцеговине.

(3) Цијена робе која се ставља у промет исказује се обавезно у домаћој валути.

Члан 4.

(1) Републички органи управе и органи јединица локалне самоуправе Републике Српске не могу својим актима, подршком или на други начин ограничавати наступање на тржишту, нарушавати конкуренцију, нити се могу поједини трговци или потрошачи стављати у неравноправан положај на тржишту.

(2) Изузетно од одредбе из става 1. овог члана, уколико настану или могу настати значајнији поремећаји на тржишту услед: елементарне непогоде, несташнице добара за потребе привреде и снабдијевања становништва, Влада Републике Српске може прописати привремене мјере ограничавања тржишта у складу са овим законом.

II УСЛОВИ ЗА ОБАВЉАЊЕ ТРГОВИНЕ И ОБЛИЦИ ТРГОВИНЕ

1. Услови за обављање трговине

Члан 5.

(1) За рад трговине мора бити обезбијеђен пословни простор, уређаји и опрема.

(2) Пословни простор из претходног става су просторије изграђене у складу са урбанистичко-грађевинским прописима, а што утврђује надлежни орган рјешењем о употребној дозволи.

(3) Постојање рјешења о употребној дозволи није услов за издавање рјешења о одобравању обављања дјелатности, али се ова чињеница провјерава заједно са утврђивањем постојања услова из става 1. овог члана.

(4) Уколико је посебним законом или другим прописом, као услов, предвиђено прибављање посебног рјешења за обављање појединих трговинских дјелатности, наведено рјешење није услов за издавање рјешења којим се одобрава обављање дјелатности, али се ова чињеница провјерава заједно са утврђивањем постојања услова из става 1. овог члана.

(5) Трговац може да отпочне обављање дјелатности, да обавља дјелатности и да мијења услове њеног обављања када од надлежног органа јединице локалне самоуправе добије рјешење којим му се одобрава обављање дјелатности.

(6) Трговац је обавезан да надлежном органу за издавање рјешења из става 5. овог члана поднесе доказе о испуњености услова за обављање трговинске дјелатности и то: овјерену копију уписа у регистар надлежног суда (за правна лица), те овјерену писмену изјаву да су испуњени прописани услови које морају испуњавати сједиште

трговца, пословне просторије, опрема, уређаји и средства помоћу којих се обавља трговина, као и у погледу стручне спреме лица која раде у трговини.

(7) Правно лице које обавља промет на велико и мало нафтним дериватима, промет на велико прерађевинама од дувана, шпедитерске услуге и услуге тржнице на велико може да отпочне обављање дјелатности, да обавља дјелатност и да мијења услове њеног обављања када од Министарства за трговину и туризам (у даљем тексту: Министарство) добије рјешење којим му се одобрава обављање дјелатности.

(8) Правно лице је обавезно да Министарству за издавање одобрења за обављање дјелатности из става 7. овог члана поднесе доказе о испуњености услова за обављање трговинске дјелатности и то: овјерену копију уписа у регистар надлежног суда, те овјерену писмену изјаву да су испуњени прописани услови које морају испуњавати сједиште трговца, пословне просторије, опрема, уређаји и средства помоћу којих се обавља трговина, као и у погледу стручне спреме лица која раде у трговини.

(9) Надлежан орган из става 5. и 7., овог члана у поступку издавања рјешења којим се одобрава обављање дјелатности, не провјерава правни основ кориштења пословног простора.

(10) Надлежан орган из става 5. и 7. овог члана, дужан је да подносиоцу захтјева изда рјешење којим се одобрава обављање дјелатности у року од осам дана, од дана подношења захтјева.

(11) Испуњеност услова из става 1. и 2. овог члана провјерава надлежна инспекција у редовном инспекцијском прегледу, а најкасније у року од 15 дана од дана доношења рјешења којим се одобрава обављање дјелатности из става 5. овог члана, а испуњеност услова из става 1. и 2. овог члана провјерава надлежна инспекција Републичке управе за инспекцијске послове у редовном инспекцијском прегледу, а најкасније у року од 15 дана од дана доношења рјешења којим се одобрава обављање дјелатности из става 7. овог члана.

(12) Након извршеног редовног инспекцијског прегледа из става 11. овог члана надлежан инспектор сачињава записник о извршеном инспекцијском прегледу.

(13) Уколико се у инспекцијском прегледу утврди да за пословни простор трговац не посједује употребну дозволу из става 2. овог члана о томе се обавјештава орган управе надлежан за област уређења простора.

(14) Уколико се инспекцијским прегледом утврди да нису испуњени услови из става 4., овог члана, као и минимално-технички услови из става 6. и става 8. овог члана, надлежан инспектор је обавезан предузети мјере и радње и то у складу са одредбама закона којима се уређује област инспекција.

(15) Трговац има неограничену одговорност за штету проузроковану трећим лицима која је изазвана давањем нетачне изјаве о испуњавању услова из овог члана.

(16) Министар надлежан за послове трговине и туризма (у даљем тексту: Министар) прописује минимално-техничке услове за просторије, опрему, уређаје и

услове које морају испуњавати радници који непосредно обављају трговину, као и садржај изјаве из става 6. и 8. овог члана коју даје трговац.

Члан 6.

(1) Трговац је дужан да на продајном објекту истакне фирму онако како је регистрован код надлежног органа.

Члан 7.

(1) Трговац се може бавити трговинском дјелатношћу (предмет пословања) за коју испуњава прописане услове.

(2) Трговац је дужан да у пословним просторијама, односно на сваком продајном мјесту гдје се дјелатност обавља држи овјерену писмену изјаву о испуњавању прописаних услова за обављање трговине и рјешење којим се одобрава обављање дјелатности (оригинал или овјерен препис).

2. Облици трговине

Члан 8.

Трговина се обавља као:

- а) трговина на велико,
- б) трговина на мало,
- в) пружање трговинских услуга.

Посебни начини трговине су:

- а) трговина јавним надметањем (лицитације, аукције),
- б) трговина на робним берзама,
- в) трговина на откупним станицама или откупним мјестима и породичним пољопривредним газдинствима,
- г) трговина личним нуђењем ("продаја на прагу", "продаја од врата до врата"),
- д) трговина на пијацама, тржницама на велико, сајмовима и другим привременим и повременим изложбама,
- ђ) продаја на даљину-даљинска трговина.

2. 1. Трговина на велико

Члан 9.

(1) Под обављањем трговине на велико подразумејева се куповина робе ради даље продаје трговцима на мало, индустријским, трговачким и професионалним корисницима и установама, те другим трговцима на велико када купују робу ради даље продаје, уз обавезно издавање фактуре.

(2) Трговина на велико, у смислу овог закона сматра се и куповина и продаја на страном тржишту.

(3) Трговина на велико се обавља у посебним продајним просторијама, складиштима или у стовариштима и на другим мјестима која испуњавају услове прописане за трговину на велико.

(4) Под трговином на велико у транзиту подразумејева се куповина робе и њезина продаја без задржавања у складишту трговца на велико.

(5) За обављање трговине на велико у транзиту није обавезно посједовање складишта.

(6) Министар надлежан за послове трговине прописаће минимално-техничке услове у погледу пословних просторија, уређаја и опреме које морају да испуњавају просторије из става 3. овог члана .

Члан 10.

(1) Произвођач робе или велетрговац може организовати амбулантну продају као облик veleпродаје робе за трговца на мало.

(2) Робу по овом виду продаје мора пратити одговарајућа документација о врсти робе и количини.

Члан 11.

(1) Трговина на велико може се обављати и на робним берзама.

(2) Оснивање и организовање робних берзи уређује се посебним законом.

Члан 12.

(1) Трговина на велико је и куповина робе, која се по налогу купца, непосредно испоручује без претходног ускладиштења (транзитни промет).

(2) За поједине врсте роба може се утврдити да се трговина на велико не може обављати у транзиту.

(3) Врсту робе за коју се трговина на велико не може обављати у транзиту утврђује Влада Републике Српске посебним актом.

2.2. Трговина на мало

Члан 13.

(1) Трговина на мало је продаја робе крајњим потрошачима ради задовољавања њихових личних и породичних потреба или потреба домаћинства.

(2) Трговина на мало се обавља у продајном објекту или на другом продајном мјесту које испуњава прописане услове из члана 5., овог закона.

(3) Продајни објекти у којима се обавља трговина на мало су: продавнице, самопослуге, драгстори, дисконтне продавнице, бутици, робне куће, киосци, покретне продавнице, бензинске пумпне станице, складишта и стоваришта.

(4) Друга продајна мјеста у којима се обавља трговина на мало су: аутомати, раскладне витрине, продаја на покретном столу, (сталку или сличном импровизованом објекту), сточне пијаце, тржнице на мало, породична пољопривредна газдинства, сајмови, вашари, продаја са понудом од врата до врата, каталошка продаја-отпрема поштом, телефонска продаја и продаја путем електронских медија.

(5) Трговина на мало је и дисконтна продаја крајњим потрошачима.

Члан 14.

(1) Трговац може вршити трговину на мало ван пословних просторија преко покретних продавница на за то одређеним мјестима, у складу са овим законом.

(2) Орган јединице локалне самоуправе одређује мјеста на којима се може вршити продаја из става 1. овог члана.

Члан 15.

(1) Радно вријеме и распоред дневног и седмичног радног времена продајних објеката, радно вријеме у дане државних празника и нерадних дана у којим је трговац дужан пословати, те радно вријеме за тржнице, сајмове, изложбе и друге повремене начине обављања трговине утврђује орган јединице локалне самоуправе.

(2) Трговац је дужан да утврди радно вријеме продајног објекта.

(3) Трговац је дужан на видном мјесту истаћи своје радно вријеме, те распоред дневног и седмичног радног времена, радно вријеме у дане државних празника и нерадних дана, радно вријеме повременог начина обављања трговине, те придржавати се тог радног времена.

2.3. Пружање трговинских услуга

Члан 16.

(1) Трговинске услуге су дјелатности којима се уз накнаду подстиче обављање размјене робе од произвођача до крајњег потрошача.

(2) Трговинске услуге су: посредничке, заступничке, комисионе, франшизинг, услуге ускладиштења, отпремање и допремање робе, транспорт и шпедиција, контрола квалитета и квантитета робе, маркетинг, услуге изнајмљивања носача звука и слике, услуге тржница на велико, услуге тржница на мало, берзанске услуге, трговински центар, сточна пијаца, вашар и сајам.

(3) Трговац са својством правног лице може обављати све трговинске услуге из става 2. овог члана .

(4) Трговац са својством физичког лица може обављати комисионе, посредничке, заступничке услуге и услуге изнајмљивања носача звука и слике.

Члан 17.

(1) За обављање трговинских услуга, трговац је дужан обезбиједити минимално-техничке услове у погледу опремљености пословних простора, уређаја и опреме, из члана 5. овог закона.

(2) Министар прописује минимално-техничке услове у погледу опремљености пословних просторија, уређаја и опреме за обављање трговинских услуга.

Члан 18.

Посредничке услуге су услуге које обавља посредник у намјери да налогодавцу осигура везу са трећим лицем, које би са налогодавцем преговарало о закључивању одређеног уговора, уз накнаду ако тај уговор буде закључен.

Члан 19.

Заступничке услуге су услуге заступања које обавља заступник између налогодавца и трећих лица уз накнаду, али у име и за рачун налогодавца.

Члан 20.

(1) Комисионе услуге су услуге које обавља комисионар у своје име и за рачун комитента када врши један или више послова набавке или продаје робе, који му повјери комитент, уз накнаду.

(2) Министар ће посебним актом прописати врсту робе из става 1. овог члана.

Члан 21.

(1) Франшизинг је пословни однос гдје једна страна (давалац франшизинга) уступа другој страни (прималаца франшизинга) право да у свом пословању користи име, производе и услуге, те производно и пословно искуство даваоца франшизинга.

(2) Давалац франшизинга се обавезује да ће примаоцу франшизинга пружити потребну стручну помоћ.

Члан 22.

Услуге складиштења су услуге које обавља складиштар у погледу смјештаја и чувања одређене робе, те предузимања потребне или уговорене радње ради њеног очувања у одређеном стању, те да је преда на захтјев оставодавца или друге овлаштене особе, уз накнаду и уз претходно закључен уговор о складиштењу.

Члан 23.

Услуге отпремања и допремања робе су услуге које обавља отпремник у своје име а за рачун налогодовца, закључује уговор о утовару, истовару и превозу робе, и друге уговоре потребне за извршење отпреме и допреме робе, као и да обави остале уобичајене послове и радње уз накнаду.

Члан 24.

Услуге контроле квалитета и квантитета робе су услуге које обавља правно лице које је обавезно да стручно и непристрасно обави контролу квалитета и квантитета робе и услуга и изда сертификат о томе наручиоцу контроле, уз накнаду.

Члан 25.

Маркетинг услугама сматрају се услуге из области истраживања тржишта и маркетинг комуникације (економска пропаганда, реклама, изложба и слично), као и друге маркетинг услуге које се обављају у име и за рачун комитента.

Члан 26.

Тржнице на велико су посебно организована и уређена мјеста на којима се врше услуге куповине и продаје на велико пољопривредно - прехранбеним производима и другим производима ради даље продаје или прераде.

Члан 27.

(1) Трговац који врши услуге тржнице на велико утврђује тржни ред којим се ближе уређују тржна правила за продају групе производа према тржном реду по цјелинама и подцјелинама, врсту робе, начин излагања робе, одржавање просторија и опреме за обављање трговине на тржници на велико.

(2) Трговац који врши услуге тржнице на велико и корисници услуга дужни су се придржавати утврђеног тржног реда из претходног става.

(3) На тржни ред из става 1., овог члана сагласност даје Министарство, које може ускратити давање сагласности ако оцјени да се тржним редом трговина регулише супротно интересима корисника услуга и купаца, посебно у погледу хигијенско-санитарних услова и заштите човјекове околине.

Члан 28.

(1) Услугама тржнице на велико сматрају се:

а) стављање на располагање простора, за излагање и продају пољопривредно-прехранбених и других производа на велико,

б) складиштење пољопривредно-прехранбених и других производа и коришење средстава за манипулацију тим производима,

в) обављање превоза, отпреме и допреме, као и послови одржавања квалитета и квантитета ускладиштених производа.

(2) Тржница на велико, поред услуга из претходног става, може се бавити трговином на велико и мало као и откупом пољопривредних, прехранбених и других производа на велико и мало.

Члан 29.

(1) Тржнице на мало (пијаце) су организована и уређена мјеста на којима се обавља трговина на мало пољопривредних, прехранбених производа, роба свакодневне потрошње, занатских производа, производа домаће радиности и осталих роба које се по својим особинама могу изложити пијачној трговини, те и других производа између продаваца и купаца.

(2) Тржнице на мало, односно пијаце организују се и уређују као засебне цјелине или физички одвојене подцјелине једне цјелине и то:

а) зелене тржнице на мало, односно зелене пијаце,

б) робне тржнице на мало, односно робне пијаце,

в) кванташке тржнице на мало, односно кванташке пијаце,

г) тржнице на мало за продају кориштене робе, односно пијаце старих ствари,

д) тржнице на мало аутомобила, ауто пијаце.

Члан 30.

(1) Трговином на тржницама на мало могу да се баве регистровани трговци, а без регистрације и лица која се баве производњом пољопривредних производа.

(2) Физичка лица која се баве пољопривредном производњом из става 1. овог члана могу без регистрације продавати искључиво воће, поврће и друге пољопривредне производе које су произвела на свом пољопривредном газдинству.

(3) На начин из става 1. овог члана трговином се могу бавити и физичка лица - произвођачи у домаћој радиности.

Члан 31.

(1) Трговац који врши услуге тржнице на мало, односно пијаце утврђује пијачни ред којим се ближе уређују тржна правила за продају робе, врсту робе, начин излагања робе, одржавање просторија и опреме за обављање трговине на тржницама на мало.

(2) Трговац који врши услуге тржнице на мало, односно пијаце и корисници услуга пијаце, односно тржнице на мало дужни су да се придржавају утврђеног тржног реда из претходног става.

(3) На тржни ред из става 1., овог члана сагласност даје орган јединице локалне самоуправе, који може ускратити давање сагласности ако оцјени да се тржним редом трговина регулише супротно интересима корисника услуга и купаца, посебно у погледу хигијенско-санитарних услова и заштите човјекове околине.

Члан 32.

Сточне пијаце су посебно организована, уређена и технички опремљена мјеста на којима се врши трговина стоком.

Члан 33.

(1) Трговина стоком између појединаца може се обављати на сточним пијацама и на породичним пољопривредним газдинствима.

(2) Трговина из става 1. овог члана на сточним пијацама може се обављати под слиједећим условима:

а) да продавац продаје стоку која је у његовој својини за коју посједује прописану документацију,

б) да купац купује стоку за своје потребе.

(3) Под куповином стоке за своје потребе подразумјева се куповина коју врше појединци за обављање дјелатности и куповина коју врше други појединци за властите потребе.

(4) Трговина из става 1. овог члана на породичном пољопривредном газдинству може се обављати само стоком која је произведена на том пољопривредном газдинством.

Члан 34.

(1) Трговина на сточним пијацама одвија се по пијачном реду који доноси трговац који пружа услуге сточне пијаце.

(2) Трговац који пружа услуге сточне пијаце и корисници услуга сточне пијаце дужни су да се придржавају утврђеног пијачног реда из претходног става овог члана.

(3) На пијачни ред из става 1., овог члана сагласност даје орган локалне самоуправе.

Члан 35.

(1) Трговачки центар је посебно изграђен или у постојећем објекту уређена просторна цјелина која се састоји од више појединачно опремљених пословних простора у којима се обавља трговина на мало и пружају трговинске и друге услуге.

(2) За обављање услуга трговинског центра, трговац утврђује тржни ред којим се ближе уређује пословање трговачког центра.

(3) Трговац који пружа услуге трговачког центра и корисник услуга, дужни су да се придржавају утврђеног тржног реда из става 2., овог члана.

(4) На тржни ред из става 2., овог члана сагласност даје орган локалне самоуправе.

Члан 36.

(1) Вашар је посебно једнократно организован облик услуге на којем се на уобичајен начин врши пригодна продаја пољопривредних и других производа.

(2) Трговина на вашару се одвија по вашарском реду и под условима и временским роковима који одлуком прописује орган локалне самоуправе.

Члан 37.

(1) Сајам је мјесто гдје излагачи и посјетиоци непосредним контактима међусобно размјењују информације о предностима и унапређењима производа и услуга у циљу продаје, као и непосредне продаје.

(2) Сајам приређује правно лице регистровано за обављање тих послова.

(3) Трговац који се бави приређивањем сајмова дужан је да се придржава рокова предвиђених у календару сајмова, а који се утврђују у договору са Привредном Комором Републике Српске.

2.4. Посебни начини трговине

1. Трговина јавним надметањем

Члан 38.

(1) Јавно надметање је организована продаја робе најбољем понуђачу на основу јавног објављивања и јавног надметања на одређеном мјесту и у одређено вријеме.

(2) Јавна надметања могу бити стална и повремена.

(3) Услови за организовање јавног надметања, попис робе која се обавезно продаје на јавним надметањем, те пословање и поступак продајом путем јавног надметања прописује Влада Републике Српске на приједлог Министра.

2. Трговина на откупним станицама или откупним мјестима и породичним пољопривредним газдинствима

Члан 39.

(1) Откуп пољопривредних производа, шумских плодова и стоке може се обављати слободно под условима одређеним овим законом.

(2) Откуп пољопривредних производа може се вршити куповином од пољопривредника у откупним станицама, на откупним мјестима и на породичним пољопривредним газдинствима.

(3) Пољопривредником у смислу става 2. овог члана сматра се физичко лице од кога трговац купује пољопривредне производе произведене на његовом пољопривредном газдинству и које је регистровано у складу са законом којим се уређује регистрација пољопривредних газдинстава.

(4) Откупна станица и откупно мјесто морају имати одговарајућу просторију, односно уређен простор за пријем и мјерење робе, складиштење, утовар, истовар робе и амбалаже и да испуњава хигијенско-техничке и санитарне услове.

(5) Министар по прибављеном мишљењу министарстава надлежних за послове пољопривреде, урбанизма и здравља прописује у складу са одредбама става 4., овог члана ближе услове које треба да испуни откупна станица и откупно мјесто.

Члан 40.

Откуп производа из члана 39. овог закона, изузев откупа који се врши на породичним пољопривредним газдинствима, који се обавља у пословним просторијама, откупним станицама и откупним мјестима, може се обављати ако су поред услова утврђених овим и посебним законским прописима испуњени и следећи услови:

а) да је истакнута фирма и обавјештење о периоду и времену откупа производа, откупној цијени и року плаћања,

б) да се накнада за откупљене производе исплаћује преко благајне, банке или поште,

в) да надлежном органу за послове промета роба најкасније 7 дана прије почетка откупа поднесе захтјев са подацима о адреси пословне просторије, откупне станице, односно откупног мјеста, врсти производа, откупној цијени, року плаћања, периоду и времену у којем се врши куповина.

Члан 41.

(1) Трговац је дужан да за откупљене производе изда рачун из откупног блока са сљедећим подацима:

- а) назив фирме, односно назив, сједиште и адреса купца,
- б) име и презиме, пребивалиште и адреса продавца,
- в) назив, количина и квалитет односно класа купљених производа,
- г) цијене купљених производа по јединици мјере и укупна вриједност купљених производа,
- д) датум исплате.

(2) Рачун из откупног блока мора бити потписан од стране овлашћеног радника и овјерен печатом купца.

(3) Трговац је дужан да у откупној станици, откупном мјесту, односно радњи чува књигу копија издатих рачуна из откупних блокова, у складу са прописима о чувању књиговодствених исправа.

3. Трговина личним нуђењем

Члан 42.

(1) Трговина личним нуђењем је трговина на мало, коју трговац обавља тако што нуди робу или услуге личним прилажењем одређеном потрошачу, који је физички присутан на мјесту понуде, када потрошач није тражио да му се учини понуда, а нарочито продајом од врата до врата.

(2) Трговину личним нуђењем може да обавља трговац, који се регистровао за такав начин трговине и који испуњава друге услове у складу са овим законом, без обзира да ли му је то искључива или једна од више дјелатности које обавља.

(3) Трговац је дужан да пријави трговину личним нуђењем надлежном органу јединице локалне самоуправе, прије него што отпочне да је обавља на одговарајућем подручју, као и да је одјави, када је иста окончана.

(4) Министар ближе уређује услове и начин трговине личним нуђењем.

4. Продаја на даљину-даљинска трговина

Члан 43.

(1) Продаја на даљину-даљинска трговина је трговина робом на мало, као и пружање услуга потрошачима, коју трговац организује употребом средстава за комуникацију између физички удаљених лица, а нарочито адресованих и неадресованих пошљака, писама, рекламних материјала са наруџбеницом, каталога, телефона, радија, видеофона, видеотекста, електронске поште, интернета, факсимила, телевизије (телешопинг) и других средстава.

(2) Даљинску трговину може да организује само трговац који се регистровао за ту врсту трговине, без обзира да ли му је то искључива или једна од више дјелатности које обавља.

(3) На даљинску трговину сходно се примјењују одредбе овог закона о трговини на мало.

(4) Министар ближе уређује услове и начин даљинске трговине-продаје на даљину.

III НАЧИН ОБРАЗОВАЊА ЦИЈЕНА

Члан 44.

Трговци и произвођачи формирају цијене роба и услуга слободно према условима тржишта, ако није другачије регулисано посебним прописом.

Члана 45.

(1) Трговац је дужан да формира цијене роба у промету путем калкулација и да на основу њих истакне цијену за сваку робу и да по истим робу продаје.

(2) Трговац који се бави откупом пољопривредних и других производа дужан је да на сваком откупном мјесту истакне откупне цијене, као и вријеме важења тих цијена.

Члан 46.

Трговац који нуди робу на продају преко каталога, дужан је да у каталогу означи продајну цијену робе и друге услове продаје, као и вријеме важења те цијене и тих услова.

Члан 47.

(1) За формирање цијена одређених производа од посебног значаја за стандард становништва, као и одређених производа и услуга, Влада на приједлог Министра предузима мјере непосредног регулисања цијена.

(2) При регулисању цијена из претходног става овог члана, Министар је обавезан да прибави мишљење ресорних министарстава, зависно од врсте производа и услуга.

(3) Ресорна министарства из претходног става су дужна да мишљење доставе у року 15 дана од дана достављања захтјева.

(4) У случају непоштовања рока из претходног става Министар доставља приједлог из става 1. овог члана без мишљења ресорних министарстава.

IV ТРГОВАЧКА ЕВИДЕНЦИЈА

Члан 48.

(1) Трговац је дужан да води евиденције утврђене законом и другим прописима.

(2) У свакој фази промета и транспорта робу мора пратити вјеродостојна документација (фактура, доставница, отпремница, откупни блок и сл.) из које се недвосмислено може утврдити поријекло робе, количина и врста робе, назив и мјесто купца.

(3) Код амбулантне продаје робу у промету прати документ о поријеклу робе, количини и врсти робе и отпремнице о извршеној продаји купцима.

(4) Врсту робе која се може продавати путем амбулантне продаје прописује Министар.

(5) Трговац је обавезан за сваку продату робу или извршену услугу купцу издати рачун, отпремницу, доставницу и сл.

Члан 49.

(1) Трговац који обавља дјелатност трговине на велико поред књиговодствене евиденције прописане законом и другим прописима који регулишу област рачуноводства, обавезан је водити трговачку књигу.

(2) Трговац који обавља трговину на велико не може продавати робу за коју нема исправе о њеној набавци, за коју није сачињена калкулација цијена и није евидентирана у трговачку књигу.

(3) Облик, садржај и начин вођења трговачке књиге из става 1. и 2., овог члана прописује Министар.

(4) Трговац на велико дужан је у сваком пословном простору држати и тачно и ажурно водити трговачку књигу.

(5) Трговачка књига може да се води и електронски, умјесто у папирном облику, уз могућност састављања копија идентичних изворном електронском запису.

Члан 50.

(1) Трговац који обавља трговину на мало дужан је да у сваком продајном објекту или другом продајном мјесту држи трговачку књигу која садржи евиденцију о куповини и продаји робе и да обезбједи доступност те евиденције.

(2) Евиденција о куповини робе води се на основу отпремнице, фактуре, доставнице и пријемнице, односно другог документа о куповини робе.

(3) Евиденција о продаји робе води се на основу фактуре, траке регистар касе, и других докумената који садрже податке о вриједности продате робе.

(4) Вриједност купљене и продате робе евидентира се по малопродајним цијенама.

(5) Трговац који обавља трговину на мало не може продавати робу за коју нема исправе о њеној набавци (отпремницу, доставницу, рачун и сл.), за коју није сачињена калкулација цијена и која није евидентирана у трговачку књигу.

(6) Трговац на мало дужан је тачно и ажурно водити трговачку књигу.

(7) Облик, садржај и начин вођења трговачке књиге прописује Министар.

(8) Трговачка књига може да се води и електронски, умјесто у папирном облику, уз могућност састављања копија идентичних изворном електронском запису.

(9) Обавеза вођења трговачке књиге не односи се на пољопривреднике и физичка лица -произвођаче у домаћој радиности који у смислу овог закона имају право да без посебне регистрације продају своје производе на тржницама на мало.

Члан 51.

(1) Трговац који се бави пружањем трговинских услуга (посредничких, заступничких, комисионих, франшизингом, услуга складиштења, отпремања и допремања робе, транспорт и шпедиција, контрола квалитета и квантитета, маркетинг, услуге изнајмљивања носача звука и слике, услуге тржнице на велико услуге тржнице на мало, берзанске услуге, трговински центар, сточна пијаца, вашар, сајам) дужан је да води евиденцију о примљеној и продатој односно испорученој роби и извршеној услузи.

(2) Евиденција из става 1., води се за свако продајно мјесто, односно пословну јединицу у којој се врше услуге.

(3) Евиденција се води на основу исправа о изради, односно набавци робе или исправа о нарученим услугама (фактура, доставница, пријемница, радни налог, поруџбеница, реверс и др.).

(4) Евиденција и исправе се држе у сваком продајном мјесту, односно пословној јединици, а исправе о роби која се транспортује у превозном средству.

(5) Лица из става 1. овог члана не могу продавати ни превозити робу односно вршити услуге за које немају исправе, односно које нису прописно евидентирали.

(6) Облик, садржаји и начин вођења евиденције из овог члана прописује Министар.

V НАРУШАВАЊЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ

Члан 52.

(1) Нарушавање конкуренције, у смислу овог закона, сматрају се акти и радње монополистичког дјеловања, нелојалне конкуренције, шпекулације и ограничавања јединственог тржишта.

(2) Акти и радње из става 1., овог члана нису допуштени.

Члан 53.

(1) Монополистичко дјеловање обухвата монополистичко споразумјевање и монополистичко понашање.

(2) Монополистичко споразумјевање је споразум између два или више трговаца о условима пословања који је усмјерен на нарушавање или спречавање слободне конкуренције а којима се један или више трговаца доводи или може довести у повлашћени положај у односу на друге трговце или потрошаче.

(3) Под монополистичким понашањем подразумјевају се злоупотреба доминантног положаја на тржишту и радње усмјерене на стварање и коришћење монополистичког положаја.

Члан 54.

(1) Под монополистичким споразумјевањем из члана 53. став 2. овог закона подразумјева се закључивање, односно постизање споразума о:

- а) подјели тржишта у погледу куповине и продаје робе,
- б) о обавези продавца да одређену робу неће продавати другом купцу или којим се купац обавезује да ће купљену робу продати само на одређеном тржишту или одређеном купцу,
- в) утврђивању цијена и услова продаје робе из те врсте,
- г) ограничавању обима производње,
- д) затварању тржишта ради искључивања других трговаца са тржиштима,
- ђ) ускраћивању продаје или продаја робе, односно куповина роба противно добрим пословним обичајима,
- е) и други облици монополистичког дјеловања.

(2) Споразуми из претходног става овог члана су ништавни.

Члан 55.

Не сматра се монополистичким споразумјевањем када два или више трговаца заједнички размјењују искуства, истражују тржиште, припремају и реализују истраживачко развојне пројекте, користе опрему за производњу, транспорт и складиштење, сервисирање, рекламу, пропаганду у друго.

Члан 56.

Радњама усмјерним на стварање и кориштење монополистичког положаја из члана 53. став 3. овог закона подразумева се нарочито:

а) кориштење посебних погодности при увозу робе (ослобађање или смањивање увозних дажбина) уз увећање трошкова трговине изнад стварних, ради стицања противправне имовинске користи,

б) куповина робе из увоза по цијени вишој од тржишне цијене.

Члан 57.

Злоупотреба монополског или владајућег положаја трговца на тржишту настаје:

а) намјерним, директим или индиректним утврђивањем врло високих цијена или привремено ниских цијена испод цијена коштања с циљем преузимања или задржавања владајућег или монополског положаја,

б) диобом тржишта по подручјима или врстама робе или по групама купаца,

в) примјеном различитих услова за исту или одговарајућу врсту послова различитим трговцима чиме се доводе у неповољнији положај на тржишту,

г) наметање неуобичајених услова компензације и плаћања роба и услуга којима се остварују погодности и повлаштени положај само за одабраног трговца,

д) обустављањем или смањењем обима производње продаје и куповине на штету потрошача,

ђ) уздржавањем од продаје робе или услуга и стварањем залиха ради повећања цијена,

е) ограничавањем технолошког развитка и улагања,

ж) склапањем уговора под условима да други учесник прихвати додатне обавезе које по својој природи или по трговачким обичајима нису у вези са предметом уговора,

з) осталим радњама којима се нарушава или спријечавља слободна конкуренција на тржишту користећи владајући положај.

Члан 58.

Нелојална конкуренција је радња трговца која је противна добрим пословним обичајима и којом се наноси или се може нанијети штета другом трговцу, другом правном лицу или потрошачу.

Члан 59.

Под нелојалном конкуренцијом из члана 58., овог закона подразумјева се нарочито:

а) рекламирање, оглашавање или нуђење робе навођењем података или употребом израза којим се ствара или се може стварати забуна на тржишту чиме се одређени трговац доводи или се може довести у повољнији положај или купац довести у заблуду,

б) давање података о другом трговцу који могу бити штетни по углед или пословање тог трговца,

в) продаја робе са ознаком или подацима који стварају или могу створити забуну у погледу поријекла, начина производње, количине, квалитета и других својстава робе,

г) прикривања мана робе, истицања непостијећих квалитета, давање нетачним података или довођење на други начин купца у заблуду,

д) предузимање радњи усмјерених на раскидање пословног односа између других трговаца или ради спријечавању односно отежавању заснивања таквог пословног односа,

ђ) неоправдано неизвршавање или једнострано раскидање уговора о куповини и продаји робе или другог трговинског уговора због закључења истог или сличног уговора са другим, чиме се наноси или може нанијети штета саговорачу,

е) оглашавање привидне распродаје или привидног снижења цијена роба или обављање других сличних радњи које доводе или могу довести потрошача у заблуду у погледу цијене,

ж) неовлашћена употреба туђег имена, фирме, жига, ознаке или другог спољног обиљежја ако се тим ствара или може створити забуна на тржишту,

з) давање овлаштења другом трговцу да може користити његова вањска обиљежја ако се тиме ствара или може створити забуна на тржишту,

и) неовлаштено кориштење услуга трговачког путника, трговинског представника или заступника другог предузећа.

Члан 60.

(1) Шпекулација је кориштење стања на тржишту настало поремећајима у снабдијевању или незаконито повећање цијена ради стицања противправне имовинске користи.

(2) Под шпекулацијом у складу са ставом 1., овог члана, сматра се:

а) прикривање робе, ограничавање или обустављање продаје робе, и друге радње којима се проузрокује поремећај на тржишту,

б) условљавање куповине једне робе куповином друге робе или на други начин условљавање и куповина и продаја робе,

в) продаја робе на начин и под условима којима се купцима отежава или онемогућава куповина робе,

г) закључивање фиктивних уговора о куповини и продаји робе и другим пословима трговине,

д) неуговарање рока испоруке или испорука робе после уговореног рока по цијени вишој од цијене која је важила на дан испоруке робе утврђене уговором.

VI ЗАБРАНА ОГРАНИЧАВАЊА ТРЖИШТА

Члан 61.

Забрањено је ограничавање тржишта општим и појединачним актима и радњама надлежних органа, трговца и других правних лица којима се противно уставу и овом закону ограничава слободна размјена робе и слобно наступање на тржишту или на други начин нарушава конкуренција.

Члан 62.

Актима и радњама из члана 61. овог закона сматрају се акти и радње којима се трговац доводи у неравноправан положај тако што му се онемогућава ширење продајне мреже, продаја робе или се присиљава на продају која није у складу са његовом пословном политиком.

VII ПРИВРЕМЕНЕ МЈЕРЕ ОГРАНИЧЕЊА ТРЖИШТА

Члан 63.

Влада Републике Српске може прописати привремене мјере ограничавања тржишта у случајевима значајнијих поремећаја на тржишту из члана 4. става 2. овог закона који се не могу отклонити мјерама економске политике.

Члан 64.

(1) Посебним актом из члана 63. овог закона Влада Републике Српске ће прописати:

а) забрану трговине одређених производа, сировина и репроматеријала,

б) одређивање посебних услова за трговину појединим производима (куповина по одобрењу, картице и сл.),

в) обавезу одређеним трговцима да ставе на тржиште одређене врсте и количине појединих производа, односно да их испоруче одређеним корисницима по прописаном редосљеду,

г) обавезу одређеним трговцима да формирају и држе у резерви одређене врсте и количине производа за потребе робних резерви.

(2) Мјере из става 1. овог члана могу трајати док трају околности из члана 4. став 2. закона, али најдуже шест мјесеци.

VIII ЗАШТИТА ПОТРОШАЧА

Члан 65.

На заштиту потрошача примјењују се одредбе Закона о заштити потрошача Босне и Херцеговине.

IX НАДЗОР

Члан 66.

(1) Надзор над примјеном овог закона и прописа донесених на основу овог закона врши Министарство.

(2) Инспекцијски надзор над примјеном овог закона врши надлежна инспекција у складу са овлашћењима утврђеним посебним законима.

X КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 67.

(1) Новчаном казном од 10.000 КМ до 15.000 КМ казниће се за прекршај правно лице:

а) ако неовлашћено обавља трговинску дјелатност, обавља дјелатност без регистрације, односно одобрења надлежног органа (члан 2. став 2.),

б) ако стави робу у промет која не испуњава услове у погледу техничких норматива и квалитативним нормама, ако се цијена робе не исказује у домаћој валути (члан 3. став 2., 3.),

в) ако обавља трговинску дјелатност, а не испуњава прописане услове у погледу пословних просторија, уређаја и опреме, односно ако поднесе лажну писмену изјаву из члана 5. став 6. и 8.,

г) ако не држи у пословним просторијама, односно на сваком продајном мјесту изјаву о испуњавању минимално-техничких услова за обављање трговине и рјешење о одобравању обављања дјелатности трговине (члан 7.),

д) ако се трговином на велико бави лице супротно одредбама члана 9. и 10.,

ђ) ако обавља трговину робама чији промет у транзиту није дозвољен (члан 12. став 2.),

е) ако се трговином на мало бави лице супротно одредбама члана 13. став 2.,

ж) ако се обавља трговина на мало преко покретних продавница мимо мјеста које је одредио надлежни орган (члана 14. став 2.),

з) ако обавља трговинску дјелатност пружања трговинских услуга, а не испуњава услове у погледу пословних просторија, уређаја и опреме за обављање трговинских услуга (члан 17. став 1.),

и) ако не утврди, односно не придржава се тржног и пијачног реда, тржног реда трговинског центра, односно сајамских рокова (члан 27. став 2., члан 31. став 2., члан 34. став 2., члан 35. став 3. и члан 37. став 3.),

ј) ако продаје робу путем јавног надметања супротно прописаним условима из члана 38.,

к) ако се врши откуп производа ван откупних станица, откупних мјеста и породичних пољопривредних газдинстава члан (39. став став 2.) или се откуп врши на откупним станицама и откупним мјестима које не испуњавају прописане услове (члан 39 став 4.),

л) ако се откуп производа врши супротно одредбама члана 40.,

љ) ако не изда рачун из откупног блока и ако не чува књигу копија издатих рачуна из откупних блокова (члан 41.),

м) ако обавља даљинску трговину-продају на даљину супротно одредбама члана 43.,

н) ако не формира цијене роба у промету путем калкулација (члан 45. став 1.),

њ) ако врши каталожку продају, без ознаке цијене робе и услова продаје, као и вријеме важења цијена и услуга (члан 46.),

о) ако не води евиденције утврђене законом и другим прописима, ако у свакој фази промета и транспорта робе не посједује вјеродостојну документацију о поријеклу робе, количини робе, врсти робе, називу и мјесту купца (члан 48. став 1. и 2.),

п) ако робу у промету код амбулантне продаје не прати документ о поријеклу робе, количини и врсти и отпремница о извршеној продаји купцима и ако трговац врши амбулантну продају робе која се не може продавати путем амбулантне продаје (члан 48. став 3. и 4.),

р) ако трговац, не води трговачку књигу (члан 49. став 1. и члан 50. став 1.)

с) ако трговац за робу коју продаје нема исправе о њеној набавци, за коју није сачињена калкулација цијена и која није евидентирана у трговачку књигу (члан 49. став 2. и члан 50. став 5.),

т) ако трговац који обавља трговину на велико у сваком пословном простору не држи трговачку књигу односно води је нетачно и неажурно (члан 49. став 4. и члан 50. став 6.),

ћ) ако трговац који се бави пружањем трговинских услуга не води евиденцију о примљеној и продатој, односно испорученој роби и извршеној услузи, или продаје или превози робу, односно врши услуге за које нема исправе, односно која није прописано евидентирана, те прописане евиденције и исправе не држи у сваком продајном мјесту односно исправе о роби која се транспортује у превозном средству (члан 51., став 1, 4. и 5.),

у) ако предузме неку од радњи која представља дјело нелојалне конкуренције (члан 52 и члан 53.),

ф) ако учини дјело шпекулације из члана 60.,

х) ако предузме мјере ограничавања тржишта, односно ако ограничава слободну размјену роба и слободно наступање на тржишту или онемогућава ширење продајне мреже и присиљава на продају које није у складу са добром пословном политиком (члан 62.).

(2) За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 1.500 КМ до 3.000 КМ.

(3) За радње из става 1. овог члана казниће се физичко лице (предузетник) новчаном казном од 1.000 КМ до 1.500 КМ.

(4) Уз новчану казну за прекршај из става 1. овог члана може се изрећи заштитна мјера забране вршења одређених дјелатности правном лицу у трајању до шест мјесеци, као и заштитна мјера одузимања предмета који су употријебљени или су били намјењени за извршење прекршаја или који су настали извршењем прекршаја.

(5) Уз новчану казну за прекршај из става 1. овог члана може се физичком лицу (предузетнику) изрећи заштитна мјера одузимања предмета којима је извршен прекршај и заштитна мјера забране вршења одређене дјелатности у трајању до три мјесеца.

Члан 68.

1) Новчаном казном од 2.000 КМ до 3.000 КМ казниће се за прекршај трговац-правно лице:

а) ако обавља трговинску дјелатност, а не испуњава услове у погледу стручне спреме запослених (члан 5.),

б) ако на продајном објекту не истакне фирму онако како је регистрован код надлежног органа (члан 6.),

в) ако не истакне и не придржава се утврђеног радног времена (члан 15. став 3.),

г) ако обавља трговину личним нуђењем супротно одредбама члана 42.,

д) ако не истакне цијене и не продаје робу по истакнутим цијенама (члан 45. став 1.),

ђ) ако за продату робу или извршену услугу не изда рачун (члан 48. став 5.).

(2) За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 500 КМ до 1.000 КМ.

(3) За радње из става 1. овог члана казниће се физичко лице (предузетник) новчаном казном од 300 КМ до 500 КМ.

Члан 69.

Новчаном казном у износу од 1.500 КМ казниће се за прекршај самостални предузетник (предузетник):

а) ако је поднио неистиниту писмену изјаву о испуњавању прописаних услова за обављање трговинске дјелатности односно ако обавља трговинску дјелатност, а не испуњава прописане услове у погледу пословних просторија, уређаја, опреме и кадрова из члана 5. став 6. и 8.,

б) ако у пословним просторијама, односно на сваком продајном мјесту гдје се дјелатност обавља не држи изјаву о испуњавању минимално техничких и других услова за обављање трговине и рјешење којим се одобрава обављање дјелатности (оригинал или овјерен препис).

Члан 70.

Новчаном казном у износу од 3.000 КМ казниће се за прекршај одговорно лице у правном лицу:

а) ако је поднио неистиниту писмену изјаву о испуњавању прописаних услова за обављање трговинске дјелатности односно ако обавља трговинску дјелатност, а не испуњава прописане услове у погледу пословних просторија, уређаја, опреме и кадрова (члан 5.),

б) ако у пословним просторијама, односно на сваком продајном мјесту гдје се дјелатност обавља не држи изјаву о испуњавању минимално техничких и других услова за обављање трговине и рјешење којим се одобрава обављање дјелатности (оригинал или овјерен препис).

XI ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 71.

Поступци који су покренути прије ступања на снагу овог закона, довршиће се у складу са прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона.

Члан 72.

(1) Министар ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона донијети подзаконске акте.

(2) До ступања на снагу прописа из става 1., овог члана примјењиваће се прописи донесени на основу Закона о трговини ("Службени гласник Републике Српске", бр. 16/96, 25/96, 52/01 и 37/06).

Члан 73.

(1) Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о трговини ("Службени гласник Републике Српске", бр. 16/96, 25/96, 52/01 и 37/06).

Члан 74.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 01-61/07
Датум, 11. јануар 2007. године

ПРЕДСЈЕДНИК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Мр Игор Радојичић